

'Geef de cliënt meer macht en bestrijd BUREAUCRATIE'

Het Landelijk Platform Jeugdzorg dat 1 januari is opgeheven, heeft een uiterst kritisch testament achtergelaten. Onder de titel De balans opgemaakt, schetst het platform een somber beeld van de stand van zaken in de jeugdzorg en knoopt daaraan een aantal scherp geformuleerde aanbevelingen vast.

De Wet op de Jeugdzorg zoals die nu bij de Tweede Kamer ligt – en waaraan nog geen enkel bureau jeugdzorg voldoet – moet zeker op vijf punten worden gewijzigd. Dat stelt het Landelijk Platform Jeugdzorg (LPJ) in de balans van zijn bijna driejarige arbeid.

Het LPJ doet een aantal aanbevelingen:

- Versterk de positie van de cliënt.
De minister van justitie en de staatssecretaris van welzijn moeten daartoe een kwartiermaker benoemen die daarvoor een meerjarig programma opzet. Daarmee moeten cliënten(organisaties) zowel op instellingsniveau als op het niveau van provincie en rijk een wezenlijke inbreng krijgen in de opzet van de jeugdzorg. Cliënten moeten ook via eigen visitatie-commissies de kwaliteit van zorginstellingen gaan beoordelen.
- Schep helderheid over de positie van het bureau jeugdzorg. Voor de eerste opvang dient elke gemeente een lokaal jeugdbeleid met netwerken rondom consultatiebureaus en scholen te ontwikkelen, dat naadloos aansluit bij de jeugdzorg. Het bureau jeugdzorg moet daarbij als scharnier fungeren en is dus geen laagdrempelige voorziening.
- Maak van het bureau jeugdzorg een hooggekwalificeerde instelling, die met gezag kan optreden, dus meer dan een stempelmachine. Maak dus geen nieuw bureaucratisch bolwerk binnen de jeugdzorg met taken die andere instanties al uitvoeren. Schrap protocollen en regels die niet in het belang zijn van de cliënt.
- Maak de rol en de taak van de gezinsvoogd duidelijk. Als een gezinsvoogd een gezin en een jongere intensief ondersteunt hoort zo'n gezinsvoogd niet thuis in het bureau jeugdzorg. Alleen als een gezinsvoogd

slechts coördineert en regelt moet hij een plek binnen het bureau jeugdzorg krijgen. Hetzelfde geldt voor de voogdij en de jeugdreclassering.

- Bestrijd 'bestuurlijke drukte'. Overheden moeten bekijken of alle lagen een taak hebben in de keten jeugdbeleid-jeugdzorg. Als er overal door de gemeente bekostigde lokale netwerken zijn, is het dan niet logisch de vijftien bureaus jeugdzorg door het rijk te laten financieren? De provincies kunnen prima helpen het stelsel verder op poten te zetten, maar blijft er daarna nog een taak voor de provincie?

ONACCEPTABEL Het LPJ legt deze adviezen voor aan de minister van justitie, de staatssecretaris van welzijn en het parlement. Het vindt het onacceptabel, vooral voor hen die jeugdzorg nodig hebben maar ook voor de werkers in de sector, dat het nog steeds onduidelijk is welke taken het bureau moet gaan uitvoeren. Sinds Regie in de jeugdzorg in 1994 begon is de samenwerking tussen instellingen verbeterd, maar de cliënt weet nog steeds niet waar hij moet zijn en dat noemt het platform het kernprobleem. "Wat de cliënt vooral mist, is een samenhangend hulpaanbod. De bureaus jeugdzorg zijn vooralsnog niet het hulpmiddel gebleken om dat doel te bereiken. Het bureau jeugdzorg moet niet de toegang zijn tot de verdeelde jeugdzorg, maar tot de intersectorale jeugdzorg. En het bureau jeugdzorg moet niet een extra, vertragende stap zijn in de keten van jeugdzorg, maar juist een versnellende, met maar één doel: cliënten zo snel mogelijk naar een op maat gesneden hulpaanbod door te geleiden."

Ger Dullens